

Can Reixach o Plantalamor

Santa Eugènia de Berga

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Plantalamor-Gener
Emplaçament Trencant a la B-520 que porta a Plantalamor. 08507 Santa Eugènia de Berga.

Coordenades:

Latitud: 41.91441
Longitud: 2.26753
UTM Est (X): 439257
UTM Nord (Y): 4640533

Classificació

Número de fitxa 08246-39
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIII-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Una part aterrada
Protecció Inexistent
Número inventari IPA. ACCN.23960
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 005A00011
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dg., 30/04/2006 - 02:00

Descripció

Edifici civil format per un casal de planta rectangular, amb un cos transversal de galeries a la part de migdia, va ser aterrat fa pocs anys després d'haver passat per un llarg període d'abandonament, expoliació i incendi. Ara només queda en peu la senzilla capella de la Mare de Déu de la Concepció que s'aixeca al costat del mas. Com consta a l'inventari de la Generalitat: Masia de planta rectangular orientada a migdia, coberta a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana. La vessant esquerra és més perllongada que l'altre. El cos principal té un cos adossat formant grans porxos d'arc rebaixats i coberts a una sola vessant. A la part posterior de la casa hi ha una eixida que correspon al primer pis, construïda amb pedra i que ubica un pou cisterna. Presenta la tipologia de mas reformat al XVIII, malgrat que als anys 80 del segle XX estava totalment abandonat.

Història

El mas Plantalamor, documentat amb aquest topònim des d'època medieval. i en altres temps anomenat Reixac hi van tenir lloc esdeveniments històrics destacats. All 1472 s'hi va firmar la capitulació de Vic i la concòrdia entre la ciutat i el rei Joan II (20 juny 1472 conservat al pergami de l'Arxiu Municipal de Vic Llibre 30 dels privilegis fols. 267-273). Entorn del mateix hi ha una llegenda popular basada amb el nom del mas que pretén que aquest deriva dels amors frustrats del rei Jaume I amb una noia del mas. En el llibre de talles o contribucions de l'Arxiu Municipal de Vic del 1418 al 1460 consten les talles que pagaven aquells masos del terme units a Vic a principis del segle XV, aquest és el cas d'aquest mas que pagava 5 diners a la talla de 1422, una de les més cares del municipi. En aquest mas, en altres temps anomenat Reixac. Aquest mas apareix a la documentació d'època baix medieval i moderna de l'arxiu parroquial de Santa Eugènia formant part dels masos rellevants del municipi. De la primera meitat del segle XVI ens han pervingut dos fogatges o llistes de caps de casa del terme de Santa Eugènia i Vilalleons. Relacionat amb aquest mas i en el fogatge de 1515 apareix Segimon Plantalamor com a cap de casa, mentre que en el fogatge de 1553 ho fa Bartomeu Plantalamor. També es documenta el mas Plantalamor la Consueta Vella de Santa Eugènia de 1639 on s'esmenta que té units els masos Gurri, Pujol, Tria i Cunit. El nom subsisteix en l'antic Molí de Plantalamor, situat prop del riu Gurri i en la masia de Casanova de Plantalamor. Altra informació la proporcionen els Llibrets de Compliment Pasqual, concretament el del 1826, on hi ha llista dels masos i les persones que hi viuen majors de 8 anys, i on es detalla que Plantalamor tenia 14 habitants. Aquest mas, després de passar per un calvari d'abandonament, expoliació i un incendi fou enderrocat.

Bibliografia

Consueta Vella de Santa Eugènia del 1639: "Memorial dels masos y casas habitats y affugats que de present se troben y en elles habitan dins dita parrochia y circuit de aquella". Consueta Vella de Santa Eugènia del 1639: "Nom de masos antics tan habitats con rònechs los quals per reducció fan dos sous de menjars per cada hu de dits masos, conforme ho tinch trobat en un llibret istoriat entra las ascripturas de dita rectoria de lletra molt antiga". TORRENT, C. (1981). Plantalamor. Santa Eugènia de Berga. Inventari Patrimoni Arquitectònic. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. Inèdit. PLADEVALL, A. (1997). Santa Eugènia de Berga. Història i vida d'un vell poble osonenc. Ajuntament de Santa Eugènia de Berga. Ed. Eumo. Vic.

